

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 12. oktoober 2023
(OR. en)

12331/1/23
REV 1

EF 255
ECOFIN 820
SURE 9
CODEC 1480

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	11. oktoober 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 455 final/2
Teema:	KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE määruse (EL) 2016/1011 kohaldamisala kohta, eelkõige seoses järelevalve alla kuuluvate kolmandate riikide võrdlusaluste jätkuva kasutamisega ja praeguse raamistiku võimalike puudustega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 455 final/2.

Lisatud: COM(2023) 455 final/2

Brüssel, 11.10.2023
COM(2023) 455 final/2

CORRIGENDUM

This document corrects document COM(2023) 455 final of 14.7.2023.

Concerns all language versions.

On page 5,
for: 'Table 2: Overview of the number of EU and non-EU benchmark administrators'
read: 'Table 1: Overview of the number of EU and non-EU benchmark administrators,
according to information received from ESMA, based on data from Rimes Technologies -
Data Management for Financial Services (www.rimes.com)'.

On page 6, footnote 18,
for: 'Reported by ESMA on the basis of a commercial database'
read: 'According to information received from ESMA, based on data from Rimes
Technologies - Data Management for Financial Services (www.rimes.com)'.

The text shall read as follows:

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

määruse (EL) 2016/1011 kohaldamisala kohta, eelkõige seoses järelevalve alla kuuluvate kolmandate riikide võrdlusaluste jätkuva kasutamisega ja praeguse raamistiku võimalike puudustega

1. Sissejuhatus	2
2. Poliitiline ja õiguslik kontekst	2
3. Hinnang	6
4. Järgmised sammud	8

1. SISSEJUHATUS

Võrdlusalus on indeks⁽¹⁾, mille põhjal määratakse kindlaks finantsinstrumendi või -lepingu hind. Praegu koostatakse mitmesuguseid võrdlusaluseid, sealhulgas selliseid intressimäära võrdlusaluseid nagu EURIBOR, kapitaliväärtpaberite võrdlusalused ja kauba, nt energia võrdlusalused, nagu West Texas Intermediate (WTI) ja Brent. Võrdlusalused erinevad kasutatavate alusandmete, alusandmete kogumise, võrdlusaluse arvutamise ja lõppkasutajale edastamise viisi poolest.

Finantsturud on ülemaailmsed turud ning võrdlusaluseid koostatakse ja kasutatakse rahvusvaheliselt. Euroopa pangad, investeerimisfondid ja muud võrdlusaluse kasutajad⁽²⁾ kasutavad mitmesugustel eesmärkidel ELi ja ELi-väliseid võrdlusaluseid alates oma riskide, sealhulgas intressi-, krediidi- ja valuutariskide maandamisest ning toodete pakumise oma klientide riski maandamiseks, kuni investeerimisportfelli koostamiseni, kasutades võrdlusalust kas investeerimisvormi või tootluse võrdlusalusena. Enamiku võrdlusalustest (üle 3,6 miljoni) on koostanud haldurid väljaspool ELi⁽³⁾. Seepärast on väga olulised määruses (EL) 2016/1011 (võrdlusaluste määrus) sätestatud eeskirjad ELi-väliste võrdlusaluste kasutamise kohta⁽⁴⁾.

Siinse aruandega täidetakse võrdlusaluste määruse artikli 54 lõikes 6 sätestatud volitust, milles nõutakse aruande esitamist määruse kohaldamisala kohta, eelkõige seoses järelevalve alla kuuluvate kolmandate riikide võrdlusaluste jätkuva kasutamisega ja praeguse raamistiku võimalike puudustega. Aruanne ja selle järeldus vastavad ka tingimusele, et võetakse vastu delegeeritud õigusakt võrdlusaluste määruse artikli 54 lõike 7 kohaselt, et pikendada üleminekuperioodi enne, kui hakatakse kohaldama ELi-väliste võrdlusaluste kasutamise eeskirju.

2. POLIITILINE JA ÕIGUSLIK KONTEKST

Võrdlusaluste väljaandmine ja kasutamine on võrdlusaluste määruse (BMR) alusel reguleeritud tegevus alates 2016. aastast. Kõik võrdlusaluste haldurid ELis on riikliku⁽⁵⁾ või ELi⁽⁶⁾ järelevalve all ning peavad järgima organisatsioonilisi ja äritegevuse eeskirju.

Võrdlusaluste määrusega rakendatakse sisuliselt Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni finantsvõrdlusaluste põhimõtteid (edaspidi „IOSCO põhimõtted“) või, kui see on asjakohane, naftahinna teabeagentuuride põhimõtteid (IOSCO PRA põhimõtted). Need kaks põhimõtet kogumit töötati rahvusvahelisel tasandil välja aastatel 2012–2013 vastusena mitmesugustele võrdlusalustega manipuleerimise paljastustele ja need on endiselt oluliseks kontaktpunktiks võrdlusaluste reguleerimise süsteemides kogu maailmas. Neid põhimõtteid järgib enamik kutselisi võrdlusaluste haldureid, kuigi enamasti enesesertifitseerimise alusel.

(1) Indeks on statistiline mõõdupuu, tavaliselt hinna või koguse mõõdupuu, mis on arvatud või määratud aluseks olevate andmete representatiivse kogumi põhjal.

(2) Järelevalve alla kuuluvad üksused on määratletud võrdlusaluste määruse artikli 3 lõike 1 punktis 17.

(3) Vastavalt ESMA-lt saadud teabele, mis põhineb Rimes Technologies – Data Management for Financial Services (www.rimes.com) andmetel.

(4) Eelkõige võrdlusaluste määruse artikli 29 lõike 1 lõpuosa ja artiklid 30–33.

(5) Kõigi võrdlusaluste puhul, välja arvatud ELi kriitilise tähtsusega võrdlusalused.

(6) ELi kriitilise tähtsusega võrdlusaluste üle teeb järelevalvet ESMA.

BMRi kohaldamisala

BMR on siduv kõigile ELi võrdlusaluste halduritele ja rikkumiste eest karistatakse trahvidega, mis võivad olla kuni 10 % rikkuja aastakäibest. Erinevalt võrdlusaluste õiguslikust korrast teistes jurisdiktsioonides on BMRil lai kohaldamisala, mis põhineb eeldusel, et kõigi finantssektori võrdlusaluste ja kõigi haldurite puhul võib esineda huvide konflikte. Seetõttu hõlmab BMR mitte ainult süsteemselt olulisi võrdlusaluseid ja võrdlusaluseid, mis on eriti tundlikud huvide konfliktidele, vaid ka vähemkasutatavaid võrdlusaluseid ja võrdlusaluseid, mille puhul huvide konflikti tõenäoliselt ei teki. Seetõttu lisati võrdlusaluste määрусesse olulised proportsionaalsuse elemendid, mis põhinevad võrdlusaluste erinevustel omaduste ja nõrkade külgede osas⁽⁷⁾. Õigusliku arbitraaži riski leevendamiseks oli keelatud kasutada muid kui ELi võrdlusaluseid, välja arvatud juhul, kui nende suhtes kohaldatakse samaväärset kohalikku reguleerimist ja järelevalvet või kui võrdlusaluse haldur täidab vabatahtlikult võrdlusaluste määрусuse nõudeid ja taotleb tunnustamise või kinnitamise kaudu juurdepääsu ELi turule.

Võrdlusaluste määrust hakati kohaldama 1. jaanuaril 2018 ning olemasolevate ja ELi-väliste võrdlusaluste puhul kehtis üleminekuperiood kuni 31. detsembrini 2019. Seda tähtaega lükati hiljem kaks korda edasi ja see on nüüd 31. detsember 2023⁽⁸⁾.

Ettepanekus 2020. aasta võrdlusaluste määрусuse läbivaatamise kohta analüüsiti võrdlusaluste määрусuses sätestatud kolmandate riikide eeskirjade mõju teatavate välisvaluuta võrdlusaluste kättesaadavusele ELi turuosalistele, kuna turuosalistes on andnud märku, et võrdlusaluste määрусuse artikli 29 lõige 1 piiraks juurdepääsu paljudele nendele võrdlusalustele, kui hakatakse kohaldama kolmandaid riike käsitlevat peatükki⁽⁹⁾. ELi turule juurdepääsu tagamisel on nende võrdlusaluste puhul probleem selles, et neid ei koostata üldjuhul kaubanduslikel eesmärkidel ja neid avaldavad sageli poolavalikud üksused või on need valitsuste kontrolli all, kes kasutavad neid poliitikavahendina. Kuna need avaldatakse mitteäriilistel alustel, ei ole nende halduritel majanduslikku stiimulit püüda järgida BMRi. Tunnistades riski, et ELi järelevalve alla kuuluvad üksused võivad jääda ilma juurdepääsust välisvaluuta võrdlusalustele, mis on vajalikud äritegevuse riskide maandamiseks asjaomastes kolmandates riikides, andsid kaasseadusandjad komisjonile volitused lubada konkreetsete välisvaluuta võrdlusaluste kasutamist.

Üldisemalt mõistsid kaasseadusandjad, et kolmandate riikide võrdlusaluseid käsitlevate eeskirjade kohaldamine võib mõjutada kolmandate riikide võrdlusaluste kättesaadavust ELi võrdlusaluste kasutajatele väljaspool väga spetsiifilist välisvaluuta võrdlusaluste alamhulka. Kaasseadusandjad lisasid nende läbiraäkimiste käigus ka siinse aruande aluseks oleva läbivaatamismandaadi⁽¹⁰⁾.

⁽⁷⁾ Näiteks toimub ülitähtsate, oluliste ja ebaoluliste võrdlusaluste astmestamine võrdlusalust järgivate finantslepingute ja finantsinstrumentide mahu alusel, kusjuures kahe viimati nimetatud kategooria halduritel on võimalus jätta teatavad nõuded täitmata „täida või selgita“ põhimõtte alusel (vt BMRi artiklid 25 ja 26). Lisaks kohaldatakse nende võrdlusaluste, mille puhul kasutatakse tekkekohas reguleeritud sisendandmeid (nn reguleeritud andmetel põhinevad võrdlusalused), sisendandmete kontrollimise suhtes leebemaid eeskirju (vt võrdlusaluste määрусuse artikkel 17).

⁽⁸⁾ Määрус (EL) 2019/2089 ja määрус (EL) 2021/168.

⁽⁹⁾ Vt mõjuhindang aadressil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020SC0142>

⁽¹⁰⁾ BMRi artikli 54 lõige 6 ja artikli 54 lõige 7.

ELi-välise võrdlusaluste kasutamise eeskirjad⁽¹⁾

Kehtivate kolmandaid riike käsitlevate eeskirjade kohaselt võib ELis kasutada ELi-väliseid võrdlusaluseid tingimusel, et need saavad juurdepääsu ühel kolmest BMRis sätestatud viisist.

Esimene viis on **samaväärsus (BMRi artikkel 30)**, mis on rakendusotsuse vormis, milles sätestatakse, et kolmanda riigi õigusraamistikuga kehtestatakse siduvad nõuded, mis on samaväärsed BMRis sätestatud nõuetega, ning et nende nõuete suhtes kohaldatakse tõhusat järelevalvet ja tagatakse nende täitmine. Sellise otsuse puhul on kaks varianti, mis hõlmavad kas kogu kolmanda riigi jurisdiktsiooni võrdlusaluseid käsitleva määruse reguleerimisala või ainult konkreetseid haldureid või konkreetseid võrdlusaluseid või võrdlusaluste kogumeid. Kui samaväärsust kinnitav otsus on vastu võetud, võtab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) ühendust kolmanda riigi järelevalveasutusega ning koostab koostöökorra, mis hõlmab teabevahetust ja kiiret teavitamist, kui kolmanda riigi pädev asutus leiab, et haldur rikub oma juriidilisi kohustusi. Samaväärsust kinnitava otsusega hõlmatud võrdlusalused on kantud ESMA kolmandate riikide ELis kasutamiseks kättesaadavate võrdlusaluste registrisse. Osaline samaväärsus on antud ainult Austraaliale ja Singapurile, kuid huvi on väljendanud veel mõned jurisdiktsioonid.

Kuigi samaväärsus sõltub sellest, kas kolmanda riigi seadusandja või järelevalveasutus teeb algatuse võtta ühendust Euroopa Komisjoniga, saab kahte allpool esitatud juurdepääsuviisi kasutada üksnes võrdlusaluste haldurite algatusel või selliste võrdlusaluste haldurite algatusel, kes tegutsevad jurisdiktsioonis, kus nende suhtes ei kohaldata siduvaid eeskirju.

Teine juurdepääsuviis on kinnitamine (BMRi artikkel 33), kus ELi järelevalve alla kuuluv üksus (kes võib olla võrdlusaluse haldur või muud liiki üksus, mille üle teeb järelevalvet ELi riigi pädev asutus) võtab regulatiivse vastutuse muu kui ELi võrdlusaluse eest. Võrdlusaluste määruks on sätestatud, et kinnitaval üksusel peab olema „selge ja täpselt kindlaks määratud roll kolmanda riigi halduri kontrolli- või aruandlusraamistikus“ ning ta peab suutma „teha tõhusat seiret võrdlusaluse väljaandmise üle“. Muude tingimuste hulgas nõutakse võrdlusaluste määruks objektiivset põhjust, miks võrdlusalust koostatakse väljaspool ELi. Kinnitatud võrdlusalused või võrdlusaluste kogumid on kantud ESMA kolmandate riikide võrdlusaluste registrisse.

Kolmas juurdepääsuviis kolmandate riikide võrdlusalustele on **tunnustamine (BMRi artikkel 32)**. Selle kava kohaselt peab kolmanda riigi halduril olema seaduslik esindaja, st füüsiline või juriidiline isik, kes asub ELis ja kelle kõnealune haldur on sõnaselgelt määranud tegutsema tema nimel seoses tema võrdlusaluste määruks tulenevate kohustustega. Haldur peab tõendama BMRi põhinõuete täitmist ESMA-le, kes võib vajaduse korral sõlmida halduri riigisisese järelevalveasutusega koostöökokkuleppe.

Nii tunnustamise kui ka kinnitamise võib algatada ELi-väline haldur, kes soovib turustada oma võrdlusaluseid ELi järelevalve alla kuuluvatele üksustele. Siiski eeldab juurdepääsu saamine ükskõik kummal neist viisidest, et halduril on selleks majanduslik huvi. Kui seda ei ole, ei tee ELi-väline haldur jõupingutusi, et luua ja tasustada nõutavat kohalolekut liidus, ning ELi kasutajad jäävad asjaomastest võrdlusnäitajatest ilma.

(¹) Eelkõige võrdlusaluste määruks artikli 29 lõike 1 lõpuosa ja artiklid 30–33.

Ülevaade ELi võrdlusaluste turust

Praegu on ESMA registris loetletud 72 ELi võrdlusaluste haldurit. ELis praegu kasutatavatest võrdlusalustest üks (EURIBOR) on ESMA järelevalve all olev kriitilise tähtsusega võrdlusalus⁽¹²⁾. Kolm – Stockholmi pankadevaheline intressimäär (STIBOR), Norra pankadevaheline intressimäär (NIBOR) ja Varssavi pankadevaheline intressimäär (WIBOR) on riikliku järelevalve all olevad kriitilise tähtsusega võrdlusalused⁽¹³⁾. Kõik need kriitilise tähtsusega võrdlusalused on intressimäära võrdlusalused ja iga näitajat haldab erinev ELi haldur. ESMA korraldatud mitteametlik uuring riiklike järelevalveasutuste kohta näitas, et 2022. aasta septembris pakkusid kuus Euroopa järelevalve all olevat võrdlusaluste haldurit (kolm ELi ja kolm ELi-välist⁽¹⁴⁾) kokku 50 olulist võrdlusalust⁽¹⁵⁾. Lisaks on 2023. aasta märtsi seisuga ELi kliimaalaseid võrdlusaluseid välja andvaid haldureid kokku 12, kellest pooled on võrdlusaluste määrase kohaselt Euroopa järelevalve all: viis on riigi ametiasutuste järelevalve all ja üks on tunnustamise korra alusel ESMA järelevalve all.

ESMA registris on loetletud ka 14 ELi-välist haldurit, kes on valinud erinevad juurdepääsuviisid. Austraalia ja Singapuri **samaväärsust** käsitlevad otsused hõlmavad kahte haldurit ja kokku seitset võrdlusalust. Kaks võrdlusaluste haldurit (S&P Dow Jones Indices LLC ja SIX Index AG) on valinud **kinnitamise** viisi kokku 4597 võrdlusaluse jaoks. **Tunnustamise** kaudu on ESMA registrisse kantud 10 haldurit⁽¹⁶⁾ ja hõlmatud on kokku 15 245 võrdlusalust.

Tabel 1. Ülevaade ELi ja ELi-väliste võrdlusaluste haldurite arvust vastavalt ESMA-lt saadud teabele, mis põhineb Rimes Technologies – Data Management for Financial Services (www.rimes.com) andmetel.

Võrdlusaluste haldurid	Kokku	EL	ELi-välised
Kokku	345	72	273
Kättesaadav ELis⁽¹⁷⁾	86	72	14

⁽¹²⁾ BMRi artikli 20 lõike 1 punkt a, milles nõutakse, et võrdlusalust järgitakse finantslepingutes ja finantsinstrumentides, mille koguväärtus on vähemalt 500 miljardit eurot.

⁽¹³⁾ BMRi artikli 20 lõike 1 punkt b

⁽¹⁴⁾ On saanud juurdepääsu ELi turule tunnustamise või kinnitamise kaudu. See lisandub teadmata arvule ELi-välistele halduritele, kes pakuvad üleminekusätete alusel ELis olulisi võrdlusaluseid.

⁽¹⁵⁾ St võrdlusalused, mida järgitakse finantslepingutes ja finantsinstrumentides, mille koguväärtus on rohkem kui 50 miljardit eurot või [millel] puuduvad asjakohased turupõhised asendajad või on neid väga vähe ja mis [võivad avaldada] märkimisväärset ja kahjulikku mõju turu terviklikkusele, finantsstabiilsusele, tarbijatele, reaalmajandusele või kodumajapidamiste või ettevõtete rahastamisele ühes või mitmes liikmesriigis.

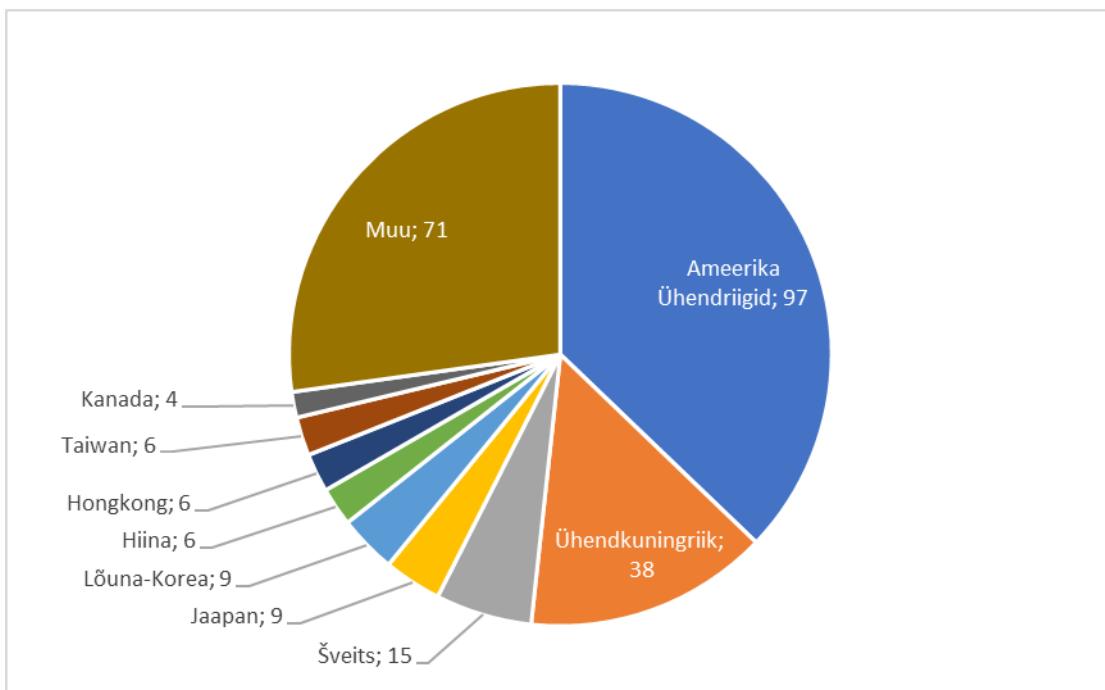
⁽¹⁶⁾ Hedge Fund Research, Inc. (USA), ICAP information Services Limited (UK), Invesco Indexing LLC (USA), JPX Market Innovation & Research, Inc. (Japan), Leonteq Securities AG (Switzerland), LPX AG (Switzerland), Nikkei Inc. (Japan), Scientific Infra Pte Ltd (Singapore), STOXX Ltd. (Switzerland), WisdomTree, Inc. (USA).

⁽¹⁷⁾ Kui hakatakse kohaldama kolmanda riigi eeskirju.

Lisaks saavad 259 kolmandate riikide haldurit, kes ei ole praegu ELis registreeritud, kasutada võrdlusaluste määruse artikli 51 lõikes 5 sätestatud üleminekuperioodi⁽¹⁸⁾. Pakutavate võrdlusnäitajate arvu poolest on 10 suurimat neist 259st pärit kas Ühendkuningriigist või USAst. Joonis 1. antakse ülevaade võrdlusaluste haldurite arvust igas riigis ja esitatakse võrdlusaluste haldurite üldine jaotus kogu maailmas. Kümme suurimat kolmandate riikide võrdlusaluste haldurit esindavad 98 % kõigist kolmandate riikide võrdlusalustest. Võrdluseks: praegu ELis (kinnitamise või tunnustamise teel) registreeritud suurim kolmanda riigi haldur ei ole pakutavate võrdlusaluste arvu järgi maailmas kümme suurima võrdlusaluste halduri hulgas.

Eelnevast nähtub, et ainult 5 % ELi-välistest võrdlusaluste halduritest, kelle võrdlusalused on praegu ELi turul kasutamiseks kättesaadavad, on saanud staatuse, mis tagab, et nende võrdlusalused jäävad kättesaadavaks siis, kui kolmanda riigi eeskirjad muutuvad kohustuslikuks.

Joonis 1. Võrdlusaluste haldurite arv riikide kaupa kogu maailmas (v.a juba registreeritud haldurid)⁽¹⁹⁾

3. HINNANG

BMR töötati välja nii, et seda kohaldataks kõigi võrdlusaluste, kõigi võrdlusaluste haldurite ja ELi järelevalve alla kuuluvate üksuste poolt võrdlusaluste mis tahes kasutamise suhtes. ELi järelevalve alla kuuluvatel üksustel on lubatud kasutada üksnes

⁽¹⁸⁾ Vastavalt ESMA-lt saadud teabele, mis põhineb Rimes Technologies – Data Management for Financial Services (www.rimes.com) andmetel.

⁽¹⁹⁾ Kategooria „Muu“ hõlmab järgmist: India, Lõuna-Aafrika, Singapur, Tšiili, Uus-Meremaa ja Venemaa Föderatsioon (igäühes kolm haldurit); Araabia Ühendemiraadid, Argentina, Austraalia, Bahrein, Brasiilia, Egiptus, Filipiinid, Iisrael, Indoneesia, Namiibia, Nigeeria, Tai, Türgi ja Vietnam (igäühes kaks administraatorit) ning Colombia, Guernsey, Jamaica, Jordaania, Kasahstan, Katar, Keenia, Kuveit, Malaisia, Maroko, Mauritius, Mehhiko, Montenegro, Omaan, Pakistan, Panama, Sambia, Saudi Araabia, Serbia, Sri Lanka, Zimbabwe, Trinidad ja Tobago, Tuneesia, Uganda ja Ukraina (igäühes üks haldur).

võrdlusaluseid, mis on kooskõlas võrdlusaluste määrusega. ELis asuvate võrdlusaluste haldurite jaoks on võrdlusaluste määruse täitmine kohustuslik ja selle tulemusena on kõik nende võrdlusalused liidus kasutamiseks kättesaadavad. Muude kui ELi võrdlusaluste puhul pakuti ELi-välisele haldurile mitu juurdepääsuviisi. ELi-välised võrdlusaluste haldurid – välja arvatud need, kelle võrdlusalused on hõlmatud samaväärsust kinnitava otsusega – peavad siiski saama positiivse otsuse, et saavutada vastavus võrdlusaluste määrusele tunnustamise või kinnitamise kaudu. See otsus sõltub majanduslikust huvist, mida ELi turg nende jaoks endast kujutab.

Eeldati, et aja jooksul töötavad ELi-välised jurisdiktsioonid välja võrdvärselt põhjalikud eeskirjad finantssektori võrdlusaluste kohta. See oleks võimaldanud komisjonil tunnustada neid reguleerimissüsteeme samaväärsetena või oleks võimaldanud kolmandate riikide võrdlusaluste halduritel taotleda juurdepääsu ELi turule tunnustamise või kinnitamise kaudu ilma nõuete täitmiseks tehtavate lisajõupingutusteta või väiksemate pingutustega. See ei ole aga nii läinud. Mitte ükski ELi-välisest võrdlusaluste reguleerimise süsteemidest, välja arvatud Ühendkuningriigi BMR, ei toimi sama laiaulatusliku kohaldamisala alusel.

Selline olukord mõjutab ELi võrdlusaluste kasutajaid, kuna kehtivate kolmanda riigi eeskirjade kohaldamine võrdlusaluste määruse alusel võib oluliselt vähendada nende võrdlusaluste arvu ja valikut, mida ELi järelevalve alla kuuluvad üksused saavad kasutada. Muu hulgas oleks see problemaatiline varahaldussektorile, kuna see piiraks investeerimisfondidele kättesaadavate võrdlusaluste arvu ja valikut, et jäljendada võrdlusaluse tootlust või võrrelda investeerimisfondi tootlust võrdlusalusega, mida mõlemat käsitatakse võrdlusaluste määruse kohaselt võrdlusaluse kasutamisenä. See võib destabiliseerida ELi varahaldussektorit ja vähendada tuletisinstrumentide kasutajate suutlikkust oma tegevusriske maandada. Selline liidu varahaldussektori destabiliseerimine lisaks tuletisinstrumentide kasutajate piiratud suutlikkusele kasutada oma tegevusriskide maandamiseks mitmesuguseid võimalusi, mis on tingitud nende tuletisinstrumentide väiksemast suutlikkusest viidata kolmandate riikide võrdlusalustele, võib tekitada liidus finantsstabiilsusega seotud probleeme. Väiksem turg, kus on vähem võrdlusnäitajaid pakkuvaid turuosalisi, on tõenäoliselt vähem konkurentsivõimeline.

ELi võrdlusaluste kasutajad ja lõppkasutajad tuginevad märkimisväärselt väljaspool ELi hallatavatele võrdlusalustele. 2022. aasta suvel korraldatud sihtkonsultatsioonis⁽²⁰⁾ juhti tähelepanu järgmisele.

- Küsimustikule vastanud **võrdlusaluste kasutajatest** ei vastanud ükski, et nende tegevus **ei** tugine üldse ELi-välisele võrdlusalustele, kuigi tegemist võib olla valiku kallutatusega (16 kasutajat 20st teatas, et nende tegevus sõltus mõõdukalt, tugevalt või eranditult ELi-välisest võrdlusalustest).
- Põhjused, miks ELi alternatiivi asemel kasutatakse ELi-välist võrdlusalust, on järgmised:
 - o **harjumus**: konkreetse võrdlusaluse kasutamine on väljakujunenud tava või kasutajal on võrdlusaluse halduriga pikaajaline või laiaulatuslik ärisuhe;
 - o **ELi-põhise alternatiivi puudumine**, näiteks teatavatel nišiturgudel, mis on lahutamatu seotud konkreetse ELi-välise võrdlusalusega, näiteks

⁽²⁰⁾ Konsultatsiooni vastuste kokkuvõtlik aruanne on esitatud aadressil https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/consultations/finance-2022-benchmarks-third-country_en

Londonis asuva Baltic Exchange'i koostatud võrdluslustel põhinev kuiva puistlasti turg;

- **teatavate võrdlusluste haldurite klientide nõudlus või turuvõim:** kliendid otsivad mõnikord kokkupuudet konkreetse (sageli kaubamärgiga) ELi-välise võrdluslusega ja teatavaid ELi-väliseid võrdlusluseid peetakse ka oma konkreetse turusegmendis juhtivateks (nt MSCI World indeksite rühm).
- Kuigi mitu võrdlusluste kasutajat on teatanud peamiselt või eranditult selliste võrdlusluste kasutamisest, mis praegu juba vastavad võrdlusluste määruse kolmandaid riike käsitlevatele kriteeriumidele, või teatavad, et nad on kindlad, et nende kasutatavate võrdlusluste haldurid astuvad õigel ajal vajalikke samme, on paljude ELi-väliste võrdlusluste kättesaadavus tulevikus endiselt väga ebakindel. Paljudel juhtudel (58 %; 11 haldurit 19st) ei ole haldurid, kelle võrdluslused ei vasta veel võrdlusluste määrusele, veel süstemaatiliselt teavitanud oma ELi kasutajaid oma kavatsusest määrust järgida.

Kui ELi-väliste võrdlusluste kasutamine on vastus lõppkasutajate konkreetsetele nõudmistele või lõppkasutajate soovitud konkreetsetele riskipositsiooni või riskimaandamise omadustele, mida ELi võrdluslused ei suuda täita, võib nende kasutamise piiramine ELi järelevalve alla kuuluvate üksuste poolt suunata nõudluse kõnealuseid võrdlusluseid järgivate finantstoodete ja -teenuste järele finantsteenuste pakkujatele väljaspool ELi. Kui ELi pank või investeerimisfond ei suuda rahuldada investori või ettevõtja nõudlust (kuna ei ole võimalik kasutada ELi-väliseid võrdlusluseid), võib nõudlus kanduda üle selliste jurisdiktsioonide pakkujatele, kes ei piira juurdepääsu kõnealustele võrdluslustele.

4. JÄRGMISED SAMMUD

Kolmandates riikides hallatavate võrdlusluste praegune arv, mida kasutatakse ELis kooskõlas võrdlusluste määruse samaväärsuse, tunnustamise ja kinnitamisega seotud juurdepääsuviisidega, on võrreldes kogu maailmas kättesaadavate võrdlusluste koguarvuga väike. Kui kolmandate riikide võrdlusluste suhtes kohaldatavaid norme hakatakse kohaldama 31. detsembril 2023, kahjustaks see märkimisväärselt selliste kolmandate riikide võrdlusluste jätkuvat kasutamist liidus järelevalve alla kuuluvate üksuste poolt või kujutaks ohtu finantsstabiilsusele. Seepärast on komisjon otsustanud kasutada artikli 54 lõikes 7 sätestatud õigust võtta vastu delegeeritud õigusakt, millega lükatakse ELi-väliste võrdlusluste kasutamist reguleerivate eeskirjade kohaldamine edasi kuni 31. detsembrini 2025. Võttes arvesse erinevusi ELi korra ja muude jurisdiktsioonide vahel, jätkab komisjon võrdlusluste määruse kohaldamise ja sellega seotud finantsstabiilsuse riskide jälgimist ELis, et seda arvesse võtta õigusliku korra võimalikul läbivaatamisel tulevikus.